

สรุปสาระสำคัญ

การเข้าร่วมประชุมหน่วยรับรองระบบงานประจำปี ๒๕๕๖

ระหว่างวันที่ ๙-๑๕ กันยายน ๒๕๕๖ ณ ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส

เนื้อหาการประชุม

การประชุมหน่วยรับรองระบบงานประจำปี (Annual Accreditation Body Meeting) จัดขึ้นเพื่อให้ผู้แทนของหน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Bodies, AB) เข้าร่วมประชุมฯ เพื่อรับทราบสถานการณ์ปัจจุบันของการรับรองระบบงานด้านมาตรฐาน GLOBALG.A.P. British Retail Consortium (BRC) และ International Featured Standards (IFS) และร่วมกันพิจารณาเอกสารที่ใช้ในการรับรองระบบงาน รวมถึงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์การรับรองระบบงาน โดยสรุปรายละเอียดจากการประชุมฯ ได้ดังนี้

๑. การรับรองระบบงานด้าน GLOBALG.A.P.

๑.๑ ผู้ดำเนินการประชุมฯ และผู้เข้าร่วมประชุมฯ รวมจำนวน ทั้งหมด 26 คน จาก 18 ประเทศตามรายละเอียด ดังนี้

๑.๑.๑ ผู้ดำเนินการประชุมฯ จำนวน ๑ คน ได้แก่ Mr. Andras Fekete จากหน่วยงาน FoodPLUS ซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าของมาตรฐาน GLOBALG.A.P. ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และมีเจ้าหน้าที่จาก FoodPLUS เข้าร่วมประชุมอีก 1 คน ได้แก่ Ms. Ute Spira

๑.๑.๒ ผู้เข้าร่วมประชุมฯ จำนวน ๒๕ คน ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับรองระบบงานที่ลงนามในเอกสารการยอมรับบันทึกความเข้าใจ (Adoption of IAF-GLOBALG.A.P. Memorandum of Understanding, MoU) กับ FoodPLUS แล้ว

๑.๑.๓ ซึ่งมาจากหน่วยรับรองระบบงาน ได้แก่ DAKKS ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี NSC (ACFS) ประเทศไทย CNAS ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน UKAS ประเทศสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือหรือประเทศอังกฤษ INMETRO ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล JAS-ANZ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ COFRAC ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส CAI ประเทศสาธารณรัฐเช็ก BELAC ประเทศราชอาณาจักรเบลเยียม ENAC ประเทศราชอาณาจักรสเปน SNAS ประเทศสาธารณรัฐสโลวักหรือประเทศสโลวาเกีย OAA ประเทศสาธารณรัฐอาร์เจนตินา ANSI ประเทศสหรัฐอเมริกา TURKAK ประเทศสาธารณรัฐตุรกี PCA ประเทศสาธารณรัฐโปแลนด์ DANAK ประเทศราชอาณาจักรเดนมาร์ก INAB ประเทศสาธารณรัฐไอร์แลนด์ SANAS ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ และ NABCB ประเทศสาธารณรัฐอินเดีย

๑.๒ เนื้อหาการประชุม แบ่งออกเป็น ๖ ช่วง ดังนี้

๑.๒.๑ ช่วงที่ ๑

เป็นการสรุปความเป็นมาและผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาของการรับรองตามมาตรฐาน GLOBALG.A.P. ได้แก่ โครงสร้างองค์กรของ GLOBALG.A.P. (มีการตั้งคณะกรรมการบริหารใหม่ที่มี Mr. Guy Callebaut เป็นประธาน (Chairman) ของ GLOBALG.A.P.) จำนวนสมาชิกผู้ค้าปลีกและ ข้อมูลสรุปทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับ GLOBALG.A.P. ในแต่ละขอบข่าย เช่น พีช ปศุสัตว์ ประมง รวมถึงมาตรฐานใหม่ เช่น Localg.a.p. GRASP-Add on และ Chain of Custody (CoC) เป็นต้น และมีการปรับเปลี่ยนเอกสารมาตรฐานที่ใช้ในการรับรอง GLOBALG.A.P. ซึ่งมีรายละเอียดที่นำเสนอในบางประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

๑) ข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับ GLOBALG.A.P. ได้แก่ ภาพรวมผลประกอบการรับรองตามมาตรฐาน GLOBALG.A.P. ที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีผู้ผลิต (producers) ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน GLOBALG.A.P. จำนวน ๑๒๓,๑๑๕ ราย ซึ่งมีแหล่งผลิตตั้งอยู่ในมากกว่า ๑๐๐ ประเทศ และแยกจำนวนผู้ผลิตต่อทางเลือกการรับรอง (Option) โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ Option ๒ (การรับรองแบบกลุ่ม) มีจำนวน ๘๖,๖๗๕ รายคิดเป็นสัดส่วน ๒ ใน ๓ ของผู้ผลิตที่ได้รับการรับรองทั้งหมด Option ๑ (การรับรองรายเดี่ยว) จำนวน ๒๗,๔๘๔ ราย Option ๓ (การรับรองรายเดี่ยวในมาตรฐานเทียบเคียง GLOBALG.A.P.) จำนวน ๑๑,๙๕๔ ราย และ Option ๔ (การรับรองแบบกลุ่มในมาตรฐานเทียบเคียง GLOBALG.A.P.) จำนวน ๖,๖๐๐ ราย

โดยมีการขยายตัวทางตลาดของผลิตภัณฑ์ GLOBALG.A.P. ในประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นประมาณ ๒ เท่า ในขณะที่การรับรองมาตรฐาน GLOBALG.A.P. ขอบข่ายปศุสัตว์ มีผู้ผลิตสุกรที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้นในมาตรฐานเทียบเคียง GLOBALG.A.P. ของประเทศเนเธอร์แลนด์

๒) การปรับเปลี่ยน ฉบับที่ ของมาตรฐาน GLOBALG.A.P. โดยมีแผนการปรับเปลี่ยนเป็น ฉบับที่ ๔.1 ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และการปรับเปลี่ยนโดยรวมมาตรฐาน Global Food Safety Initiative (GFSI) ฉบับที่ ๗ เข้าไปด้วยในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ซึ่งคาดว่าจะประกาศใช้เป็น ฉบับที่ ๕ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๙ ในการปรับเปลี่ยน ฉบับที่ ของมาตรฐาน GLOBALG.A.P. นั้น ต้องมีการอบรมมาตรฐานใหม่ก่อนที่จะมามาตรฐานฉบับใหม่จะมีผลบังคับ โดยหน่วยรับรอง (Certification Bodies, CB) ต้องมีผู้แทนหน่วยรับรองเข้าอบรมอย่างน้อย ๑ คน โดยการถ่ายโอนสถานะการรับรองระบบงานของหน่วยรับรองในช่วงระยะเวลาปรับเปลี่ยนมาตรฐาน GLOBALG.A.P. ฉบับใหม่นั้น จำเป็นต้องมีการพิจารณาความสำคัญของสาระสำคัญที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้หน่วยรับรองระบบงานที่

เกี่ยวข้อง พิจารณาความจำเป็นในการตรวจประเมินใหม่ หรือตรวจติดตาม ในการทวนสอบความรู้ความสามารถของหน่วยรับรองที่จะให้บริการรับรองตามมาตรฐานฉบับใหม่

๓) Farm Assurer หรือที่ปรึกษามาตรฐาน GLOBALG.A.P. มีหน้าที่ให้การสนับสนุนและคำแนะนำแก่ผู้ผลิตในการผลิตและการยื่นสมัครขอการรับรองตามมาตรฐาน GLOBALG.A.P. โดยบุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการฝึกอบรมและขึ้นทะเบียนใบอนุญาตจาก GLOBALG.A.P. ก่อน ปัจจุบันมีผู้ที่ได้รับใบอนุญาตอยู่จำนวน ๒๒ ราย โดย ๙ รายอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา

๔) ประเภทของมาตรฐาน GLOBALG.A.P. มีแบ่งออกเป็น ๓ ระดับได้แก่ Localg.a.p. GLOBALG.A.P. และ GLOBALG.A.P. Add-on โดย Localg.a.p. เป็นมาตรฐานที่ระดับต่ำกว่า GLOBALG.A.P. ในขณะที่มาตรฐาน GLOBALG.A.P Add-on เป็นมาตรฐานที่สูงกว่า GLOBALG.A.P. มีสาระสำคัญดังนี้

- Localg.a.p. เป็นมาตรฐานฉบับย่อที่มีเนื้อหาบางส่วนของมาตรฐาน GLOBALG.A.P สำหรับผู้ผลิตในระยะเริ่มต้นที่มีความประสงค์จะดำเนินการผลิตตามมาตรฐาน G.A.P. แต่ยังคงขาดความพร้อม และมีการตรวจประเมินโดยหน่วยงานที่ ๒ (Second party audit) เท่านั้น โดยมาตรฐานดังกล่าวได้มีการนำไปใช้แล้วในบางประเทศ ได้แก่ ประเทศโปแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ในขอบข่าย ผักและผลไม้ (FV) ส่วนประเทศที่อยู่ระหว่างการจัดทำมาตรฐาน Localg.a.p. ได้แก่ ประเทศแอฟริกาใต้ ในขอบข่ายผักและผลไม้ ปศุสัตว์ และน้ำนม และประเทศที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการเจรจาทำข้อตกลง ได้แก่ ประเทศอาร์เจนตินา (ขอบข่ายผักและผลไม้) ประเทศซิมบับเว (ขอบข่ายผักและผลไม้ ปศุสัตว์ และอาจมีประมงในอนาคต)

Localg.a.p. ที่ใช้แล้วในประเทศสหรัฐอเมริกา คือ Primary Farm Assurance (PFA) โดยจะมีการใช้ Localg.a.p-generic ฉบับนี้ แทนในอนาคต แต่ยังคงเรียก PFA เช่นเดิม

- GLOBALG.A.P. add-on เป็นมาตรฐานสมัครใจที่เพิ่มเติมจากมาตรฐาน GLOBALG.A.P ตามความต้องการของผู้ค้าปลีก และผู้บริโภค ได้แก่ GLOBALG.A.P. Risk Assessment On Social Practice (GRASP) โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับสวัสดิภาพด้านแรงงาน สวัสดิภาพสัตว์ ปัจจุบัน มีผู้ผลิตจำนวน ๒,๑๓๙ รายเข้าร่วมมาตรฐานดังกล่าว สำหรับด้านสวัสดิภาพสัตว์ มีการประกาศใช้เอกสารสำหรับหมูและสัตว์ปีกในปี ๒๕๕๖

๕) มาตรฐานความปลอดภัยผลผลิต (Produce Safety Standard, PSS) เป็นมาตรฐานที่เทียบเคียงกับ GFSI (GFSI benchmarked standard) โดยมีข้อกำหนดของมาตรฐาน GLOBALG.A.P. ด้านผักและผลไม้ เฉพาะที่เกี่ยวกับความปลอดภัยอาหารเท่านั้น มีหน่วยรับรองที่ให้บริการตรวจรับรองมาตรฐานนี้ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ NCS International และ SCS ประเทศสหรัฐอเมริกา และ

NSF ประเทศอังกฤษ หน่วยรับรองระบบงานที่เปิดให้บริการรับรองระบบงานมาตรฐาน GLOBALG.A.P เช่น มกอช. สามารถให้บริการรับรองระบบงานด้านมาตรฐาน PSS ได้เลย อันเป็นการเพิ่มช่องทางส่งสินค้าเกษตร ไทยไปยังตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา

๖) มาตรฐานห่วงโซ่ของการอารักขา (Chain of custody (CoC)) เป็นการรับรอง ในช่วงของการขนส่งผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตถึงผู้ค้าปลีกผ่านองค์กรที่ทำหน้าที่แปรรูป ขนส่ง หรือบรรจุผลิตภัณฑ์ การรับรองมาตรฐานนี้ เป็นการสร้างความมั่นใจถึงระบบการตามสอบ (Traceability system) และการจำแนกได้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง อันเป็นการป้องกันการปนกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้รับการรับรอง ขณะนี้มีการประกาศใช้มาตรฐาน CoC ขอบข่ายผักและผลไม้สด และประมงแล้ว ปัจจุบันมีผู้ที่ได้รับการรับรอง CoC ด้านประมง ๓๒ แห่ง และด้านพืช ๘๐ แห่ง รวม ๑๑๒ แห่ง โดยมี ๒ แห่งในประเทศไทย ในขณะที่มีหน่วยรับรอง ๘ แห่งที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว และ ๑๒ หน่วยรับรองที่ได้รับการอนุมัติตามเงื่อนไขแต่ยังไม่ได้รับการรับรองระบบงานที่ให้การรับรอง CoC อยู่ นอกจากนี้ทาง GLOBALG.A.P. มีการปรับมาตรฐานร่วมกับ BRC และ IFS เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อน และมีการยอมรับความเท่าเทียมระหว่างมาตรฐาน โดย BRC ได้มีการระบุข้อกำหนดของ GLOBALG.A.P. ในเอกสาร BRC เรื่อง GLOBAL Standard for Food Safety: Guideline for fresh produce Guideline ในขณะที่ GLOBALG.A.P. จะมีการประชุมครั้งที่ ๒ เพื่อพิจารณามาตรฐาน CoC ที่สำนักงานของ GLOBALG.A.P. ที่ประเทศเยอรมนี ในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖

๗) จำนวนหน่วยรับรองแยกเป็นแต่ละขอบข่าย มีดังนี้ ขอบข่ายพืช มี ๑๒๔ ราย ปลายี่ ๑๕ ราย ประมง ๘ ราย PPM ๑๐ ราย CoC ๑๒ ราย GRASP (add-on) ๕๗ ราย การผลิตอาหาร สัตว์ผสม ๘ ราย

๑.๒.๒ ช่วงที่ ๒

กล่าวถึงข้อกำหนดทั่วไปของ GLOBALG.A.P. ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อกำหนด ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติที่ประเทศสหรัฐอเมริกากำหนด เนื่องจากการปรับระบบการตรวจสอบรับรองโดยหันมา ใช้การรับรองโดยหน่วยงานที่ ๓ (Third party audit) โดยเริ่มต้นการจัดทำมาตรฐาน PSS ตามที่อธิบาย ข้างต้น

เอกสารสนับสนุนสำหรับหน่วยรับรอง ได้แก่ การใช้ Checklist ฉบับย่อสำหรับการ ตรวจสอบผู้ผลิตที่ได้รับการรับรองมาแล้ว ๒ ครั้งโดยไม่มีข้อบกพร่อง เป็นการสร้างความมั่นใจหรือมอบรางวัล ให้แก่ผู้ผลิตที่ดำเนินการสอดคล้องตามมาตรฐาน อย่างไรก็ตาม หากพบข้อบกพร่อง หน่วยรับรองสามารถ ดำเนินการตรวจสอบโดยใช้ Checklist ฉบับสมบูรณ์ได้

ทาง GLOBALG.A.P. มีการจัดทำ Checklist ข้อกำหนดทั่วไปสำหรับหน่วยรับรองระบบงาน ใช้ตรวจรับรองระบบงานแก่หน่วยรับรอง โดยหน่วยรับรองระบบงานสามารถเลือกใช้ตามความสนใจ และสามารถส่งข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ Checklist ดังกล่าวเพื่อใช้ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

การสื่อสารข่าวทางด้านเทคนิคต่างๆ ขอบข่ายการรับรองระบบงานโดยมีการออกเอกสารข่าวดังกล่าวปีละ ๒ ครั้ง ในครั้งนี้มีการกล่าวถึงหัวข้อที่ระบุในใบรับรองการรับรองระบบงานต้องมีการระบุให้ชัดเจนว่าสำหรับการรับรองรายเดี่ยวเท่านั้นหรือไม่ เพื่อป้องกันหน่วยรับรองนำไปอ้างอิงมากกว่าขอบข่ายที่ได้รับการรับรองระบบงานได้ สำหรับการทบทวนมาตรฐาน GLOBALG.A.P. ในส่วนที่อาจจะไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน ISO/IEC 17065 ฉบับใหม่ที่กำลังจะเข้ามาแทนที่ ISO/IEC Guide 65 เดิม เช่น ในประเด็นของการเป็นที่ปรึกษาซึ่งหน่วยรับรองไม่สามารถดำเนินการได้นั้น ซึ่งต้องมีการใช้หน่วยงานอื่น กรณีถ้าเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Related Bodies, RB) แต่เป็นคนละนิติบุคคล ก็ต้องมีการประเมินความเสี่ยงต่อความเป็นกลางและจัดทำแนวทางป้องกันตามข้อกำหนดมาตรฐาน ISO/IEC 17065 เป็นต้น และการทบทวน EA-6/04: 2011 Mandatory เป็นแนวทางสำหรับการรับรองระบบงานของหน่วยรับรองทางด้านผลิตภัณฑ์ขั้นต้น ซึ่งเป็นข้อกำหนดของ EU โดยมีประเด็นเกี่ยวกับคำนิยามของสมาชิกรายกลุ่ม คือ นิติบุคคลที่ต้องมีผลกำไรมากกว่า ๒% ซึ่งอาจก่อให้เกิดความสับสนในการพิจารณานับจำนวนสมาชิกรายกลุ่มและการคำนวณระยะเวลาการตรวจสำหรับรายกลุ่ม

๑.๒.๓ ช่วงที่ ๓

กล่าวถึงเอกสารสนับสนุน เช่น เอกสารวิธีการตรวจสอบและแนวทางในการแสดงความคิดเห็นสำหรับหน่วยรับรอง (CB) (Inspection Method and Comments guideline for CB) เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานของผู้ตรวจประเมินเป็นไปในทางเดียวกัน โดยที่ประชุม เสนอให้ GLOBALG.A.P. จัดทำร่างดังกล่าวและเวียนให้หน่วยรับรองได้ทดลอง ก่อนนำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงเอกสารดังกล่าวต่อไป

๑.๒.๔ ช่วงที่ ๔

กล่าวถึงการเทียบเคียงมาตรฐาน ซึ่งสถานะปัจจุบันจะมีมาตรฐานของประเทศต่างๆ ที่มีการเทียบเคียงแบบเต็มรูปแบบ (Fully Benchmarked) เช่น New Zealand GAP, SwissGAP เป็นต้น การเทียบเคียงเฉพาะมาตรฐาน เช่น Red Tractor, ChinaGAP เป็นต้น และที่มีการเทียบเคียงเฉพาะรายการตรวจ (Approved modified checklist) เช่น ChileGAP, ThaiGAP เป็นต้น

๑.๒.๕ ช่วงที่ ๕

โปรแกรมความซื่อสัตย์ (Integrity) มีการตรวจประเมินจาก GLOBALG.A.P. เพื่อตรวจติดตามประสิทธิภาพของหน่วยรับรองและประเมินผู้ผลิตที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน

GLOBALG.A.P. รวมถึงมาตรฐานเทียบเคียงต่างๆ โดยมีหลักการเลือกตรวจประเมินหน่วยรับรอง และมาตรฐานเทียบเคียงตามความเสี่ยง และมีการเชิญหน่วยรับรองและหน่วยรับรองระบบงานร่วมการตรวจประเมินดังกล่าว เพื่อความโปร่งใส (Transparency) ในการดำเนินงาน รวมถึงการรักษาความลับ (Confidentiality) นอกจากนี้มีการลงโทษ (Sanctions) กรณีที่พบปัญหาหรือข้อบกพร่อง เพื่อให้เกิดการปรับปรุง ในปี ๒๕๕๕ GLOBALG.A.P. ได้ดำเนินการประเมิน CIPRO Assessment แล้วโดยประเทศไทยมีการเข้ามาประเมิน CIPRO ๕ ครั้ง (เป็นข้อบกพร่องเล็กน้อยและผลไม่สด ๓ ครั้งและข้อบกพร่องประมาท ๒ ครั้ง) และเป็นการประเมินมาตรฐานเทียบเคียง ThaiGAP ๑ ครั้งเป็นเวลา ๒ วัน

๑.๒.๖ ช่วงที่ ๖

การฝึกอบรมที่ผ่านมาในปี ๒๕๕๕ ได้แก่ หลักสูตร QMS มีการจัดอบรม ๑๕ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๑๔๐ คน หลักสูตร In-house Trainer Training (IHT) มีการจัดอบรม ๑๐ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๕๒ คน หลักสูตร Scheme Manager Update Training (SMU) มีการจัดอบรม ๘ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๑๔๐ คน และหลักสูตร Public Training (non-CB) มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๑๒๐ คน ทาง GLOBALG.A.P. ได้เชิญหน่วยรับรองระบบงานเข้าร่วมการฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าวได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งแนะนำให้เข้าหลักสูตรที่ ๑-๓ ส่วนหลักสูตรที่ ๔ เป็นหลักสูตรสำหรับบุคคลทั่วไป โดยให้ตรวจสอบวัน เวลาและสถานที่การฝึกอบรม เพื่อแสดงความประสงค์ในหลักสูตรที่ต้องการเข้าร่วมกับทาง GLOBALG.A.P. การอบรมหลักสูตรทั้งหมดมีการสอนในภาษาอังกฤษ เยอรมัน สเปนและอิตาลี

การประชุมหน่วยรับรองระบบงานประจำปีในครั้งต่อไป (ปี ๒๕๕๗) จะจัดที่ British Dental Association เมืองลอนดอน ประเทศอังกฤษ ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ (GLOBALG.A.P., BRC และ IFS) โดยส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐาน GLOBALG.A.P. จัดในวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

๑.๓ ข้อคิดเห็น/ประเด็นจากที่ประชุม

๑.๓.๑ ผู้แทนจากหน่วยรับรองระบบงานที่เข้าร่วมประชุมมีความคิดเห็นในเรื่องของระยะเวลาปรับเปลี่ยน (Transition Period) ในกรณีที่มีการเปลี่ยนฉบับของมาตรฐาน GLOBALG.A.P. ว่าควรมีระยะเวลาปรับเปลี่ยนโดยกำหนดอยู่ที่ 1 ปี หรือ 1 ปีครึ่ง เนื่องจาก หน่วยรับรองจำเป็นต้องมีระยะเวลาในการปรับปรุงระบบเอกสาร และพัฒนาผู้ตรวจประเมินให้สอดคล้องตามมาตรฐานฉบับใหม่

๑.๓.๒ ตามมาตรฐาน ISO/IEC Guide 65 หรือ ISO/IEC 17065 กำหนดว่าหน่วยรับรองต้องไม่ดำเนินกิจกรรมให้คำปรึกษา ในขณะที่ GLOBALG.A.P. กำหนดว่าให้มี Farm assurer ในการให้คำปรึกษาแก่ผู้ผลิต ดังนั้นในการดำเนินการ หน่วยงานหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาต้องไม่ได้อยู่

ในหน่วยงานของหน่วยรับรองที่มีสถานะทางกฎหมายเดียวกัน หากสถานะทางกฎหมายแยกกัน ก็สามารถทำได้ แต่ต้องมีการวิเคราะห์ด้วยว่ามีผลกระทบต่อความเป็นกลางในกระบวนการให้การรับรองหรือไม่

๑.๓.๓ ปัจจุบันค่าธรรมเนียมแรกเข้าสำหรับการสมัครเป็นหน่วยรับรอง ๕,๐๐๐ ยูโร เป็นค่าใช้จ่ายเริ่มต้นที่ค่อนข้างสูงสำหรับหน่วยงานหรือองค์กรที่เริ่มดำเนินธุรกิจ ซึ่งทาง GLOBALG.A.P. รับผิดชอบ รวมถึงที่ประชุมได้เสนอให้ทาง GLOBALG.A.P. ทบทวนนิยามคำว่า “unannounced audit” ให้สอดคล้องกับทางปฏิบัติที่ระบุให้มีการแจ้งล่วงหน้าไม่เกิน ๔๘ ชั่วโมง ด้วย

๒. การรับรองระบบงานด้าน British Retail Consortium (BRC)

๒.๑ ผู้ดำเนินการประชุมฯ และผู้เข้าร่วมประชุมฯ รวมจำนวน ทั้งหมด ๒๐ คน จาก ๑๔ ประเทศ ตามรายละเอียด ดังนี้

๒.๑.๑ ผู้ดำเนินการประชุมฯ จำนวน ๔ คน ได้แก่ Ms. Karen Betts, Mr. John Figgins, Mr. Thomas Owen และ Ms. Joanna Griffiths จากหน่วยงาน BRC ประเทศอังกฤษ

๒.๑.๒ ผู้เข้าร่วมประชุมฯ จำนวน ๑๖ คน ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับรองระบบงานที่มีการให้การรับรองระบบงานขอบข่าย BRC แล้ว ซึ่งมาจากหน่วยรับรองระบบงาน ได้แก่ DAKKS ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี NSC (ACFS) ประเทศไทย UKAS ประเทศอังกฤษ JAS-ANZ ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ COFRAC ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส ENAC ประเทศราชอาณาจักรสเปน OAA ประเทศสาธารณรัฐอาร์เจนตินา ANSI ประเทศสหรัฐอเมริกา PCA ประเทศสาธารณรัฐโปแลนด์ DANAK ประเทศราชอาณาจักรเดนมาร์ก INAB ประเทศสาธารณรัฐไอร์แลนด์ SANAS ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ NABCB ประเทศสาธารณรัฐอินเดีย และ ACCREDIA ประเทศสาธารณรัฐอิตาลี

๒.๒ เนื้อหาการประชุม มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๒.๑ มาตรฐาน British Retail Consortium (BRC) Global Standards ประกอบด้วย ๔ เรื่อง ได้แก่ มาตรฐานด้านความปลอดภัยอาหาร (Food safety) ด้านบรรจุหีบห่อ (Packaging) การเก็บและกระจายสินค้า (Storage and Distribution) และผลิตภัณฑ์ผู้บริโภค (Consumer products) โดยมาตรฐานดังกล่าว ใช้เป็น GFSI Benchmarked scheme สำหรับการส่งผลิตภัณฑ์เข้าตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา มีจำนวนสถานที่ได้รับการรับรอง ๑๘๓ แห่งและอยู่ระหว่างดำเนินการ ๑๙๕ แห่ง ในขณะที่ประเทศจีน เป็นประเทศที่มีการรับรองตามมาตรฐาน BRC ติด ๑ ใน ๑๐ โดยมีสถานที่ที่ได้รับการรับรองจำนวน ๒๐๗ แห่งและอยู่ระหว่างการดำเนินการ ๑๔๙ แห่ง สามารถสรุปสาระสำคัญแต่ละมาตรฐานได้ดังนี้

๑) มาตรฐาน BRC ด้านความปลอดภัยอาหาร มีกำหนดที่จะปรับปรุงเพื่อออกฉบับที่ ๗ โดยจะเริ่มจัดทำร่างฉบับใหม่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ เวียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อคิดเห็นเดือน

มิถุนายน ๒๕๕๗ ก่อนปรับปรุงเพื่อประกาศใช้ เดือนมกราคม ๒๕๕๘ และคาดว่าจะเริ่มการตรวจรับรองมาตรฐานฉบับใหม่ได้ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘

ในการตรวจประเมินแบบไม่แจ้งล่วงหน้า (Unannounced audit) มาตรฐาน BRC กำหนดว่า หน่วยรับรองสามารถดำเนินการตรวจ ณ แหล่งผลิตได้ตลอดเวลาที่มีการผลิต โดยผู้ประกอบการสามารถเลือกได้ ๒ รูปแบบ คือ รูปแบบที่ ๑) พิจารณาและแจ้งให้หน่วยรับรองทราบภายใน ๓ เดือนแรก หลังจากตรวจ โดยหน่วยรับรองจะดำเนินการเข้าตรวจแบบไม่แจ้งล่วงหน้า ๑ ครั้ง ประมาณช่วงเดือนที่ ๓ - ๑๒ หรือ รูปแบบที่ ๒) รูปแบบนี้ประกอบด้วย ๒ ส่วน หน่วยรับรองจะดำเนินการเข้าตรวจแบบไม่แจ้งล่วงหน้า ๑ ครั้งในส่วนของ GMP ของการผลิต ในช่วงเดือนที่ ๖ - ๑๐ และดำเนินการตรวจแบบแจ้งล่วงหน้า ๑ ครั้งในส่วนของการระบบเอกสารและบันทึกที่สำนักงานของผู้ประกอบการ

ข้อบกพร่องที่ตรวจพบตามมาตรฐานฉบับนี้ เป็น การไม่ปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะแผน HACCP หรือ รายละเอียดผลิตภัณฑ์ระหว่างแผน และการผลิตจริง ทาง BRC แนะนำว่า ผู้ตรวจประเมินของหน่วยรับรอง ควรดำเนินการตรวจโดยให้สัดส่วนความสำคัญเท่ากันระหว่างการตรวจในสายการผลิต และสำนักงาน รวมถึงการตรวจประเมินระบบการจัดการว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ มากกว่าการเน้นที่การค้นหาหลักฐานตามข้อกำหนดใน Checklist

๒) มาตรฐาน BRC ด้านบรรจุหีบห่อ ปัจจุบันใช้ฉบับที่ ๔ โดยการจัดทำมาตรฐานนี้ ฉบับที่ ๕ มีการเลื่อนกำหนดการไปประกาศใช้ช่วงกลางปี ๒๕๕๘ โดยมีสถานที่ที่ได้รับการรับรองจำนวน ๒,๓๖๓ แห่งตั้งอยู่ใน ๗๔ ประเทศ (๘๐ แห่งในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และ ๕๕ แห่งในประเทศสหรัฐอเมริกา) และมีหน่วยรับรองที่ขึ้นทะเบียนในมาตรฐานนี้จำนวน ๓๖ หน่วย

๓) มาตรฐาน BRC ด้านการเก็บและกระจายสินค้า เป็นข้อกำหนดที่ควบคุมต่อจากมาตรฐานอาหาร ซึ่งมุ่งเน้นที่กระบวนการเก็บและขนส่งเพื่อกระจายสินค้า ซึ่งสามารถดำเนินการโดยบริษัทผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ หรือจ้างหน่วยงานอื่น ปัจจุบันมีการใช้มาตรฐานนี้ ฉบับที่ ๒ ประกาศใช้เมื่อ ๒๕๕๓ โดยมีสถานที่ที่ได้รับการรับรองจำนวน ๖๖๔ แห่ง

๔) มาตรฐาน BRC ด้านผลิตภัณฑ์ผู้บริโภค เป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์นอกเหนือจากอาหารที่จำหน่ายแก่ผู้บริโภค เช่น เครื่องสำอาง เป็นต้น ปัจจุบันมีแหล่งผลิตที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานฉบับนี้ จำนวน ๔๗๐ แห่งโดยเป็นด้านเคมี ๑๖๐ แห่ง มีหน่วยรับรองที่ขึ้นทะเบียน ๑๔ หน่วย ผู้ตรวจประเมินจำนวน ๗๐ ราย

นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำร่างมาตรฐานเรื่อง Agents and Broker อยู่ระหว่างการเวียนร่างเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นในการปรับปรุงมาตรฐานฉบับใหม่นี้

๒.๒.๒ แนวทางเทคนิคการตรวจประเมินมาตรฐาน British Retail Consortium (BRC) Global Standard โดย BRC ได้จัดทำแบบ Template สำหรับผู้ตรวจประเมินใช้ในการตรวจประเมิน และตารางสำหรับการคำนวณระยะเวลาการตรวจประเมิน โดยปกติในยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกาใช้เวลาการตรวจประเมินเฉลี่ย ๒ วัน ซึ่งสามารถปรับเพิ่มหรือลดได้ ๓๐% ตามประสบการณ์ จำนวนประเภทผลิตภัณฑ์ และความซับซ้อนของการผลิต

ในการตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมินควรประเมิน Mass balance หรือความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิตที่ใช้ และจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้ ซึ่งควรมีปริมาณที่สมดุลกัน นอกจากนี้เอกสาร Guideline ของ BRC ทั้งหมดถือว่าเป็นเอกสารข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตาม

สำหรับการตรวจประเมินร่วมกัน (Joint audit) ระหว่างมาตรฐาน BRC และมาตรฐานอื่น ทาง BRC ได้แจ้งที่ประชุมว่า สามารถทำได้ หากข้อกำหนดของมาตรฐานอื่นมีความเท่าเทียมกับมาตรฐาน BRC มากกว่า ๙๐%

๒.๒.๓ กิจกรรมการตรวจประเมินโดย BRC และผลตัวชี้วัด (KPI results) ปัจจุบันมาตรฐาน BRC มีหน่วยรับรองระบบงานที่เกี่ยวข้อง ๒๐ แห่ง หน่วยรับรองที่ขึ้นทะเบียนแล้ว ๘๕ หน่วย โดยเป็นมาตรฐานความปลอดภัยอาหาร ๘๑ แห่ง มาตรฐานบรรจุภัณฑ์ ๔๔ แห่ง มาตรฐานการเก็บและกระจายสินค้า ๒๕ แห่ง และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผู้บริโภค ๑๕ แห่ง (หน่วยรับรอง ๑ แห่งสามารถให้การรับรองได้หลายมาตรฐาน) ทาง BRC ต้องการให้มีจำนวนหน่วยรับรองที่เป็นสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนผู้ประกอบการ เพื่อให้เกิดการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการขึ้นทะเบียนหน่วยรับรอง ทาง BRC จะดำเนินการตรวจประเมิน ณ สำนักงาน (Office audit) และประเมินความสามารถผู้ตรวจประเมินหน่วยรับรองขณะปฏิบัติงาน (Witness audit) แล้วพิจารณาตัดสินใจเพื่ออนุมัติให้ขึ้นทะเบียนหน่วยรับรองของ BRC โดยใช้ผู้ตรวจประเมินของ BRC และสำหรับการดำเนินการตรวจติดตาม ในปี ๒๕๕๕ ได้ดำเนินการตรวจ ณ สำนักงาน ๑๑ แห่งใน ๙ ประเทศ และการประเมิน Witness audit ๑๑ แห่งใน ๗ ประเทศ

๒.๒.๔ ระบบฐานข้อมูล BRC Global Standard Directory โดยมีฐานข้อมูลลูกค้าที่ได้รับการรับรองจำนวนมากกว่า ๒๐,๐๐๐ ราย จำนวนผู้ตรวจประเมินที่ขึ้นทะเบียน ๑,๖๐๐ คน โดยหน่วยรับรองระบบงาน สามารถเข้าถึงข้อมูลโดยใช้ รายชื่อผู้ใช้ (username) และรหัสผ่าน (password) ที่ได้รับ ทาง BRC ได้สาธิตการใช้งานในส่วนของการรายงานการตรวจประเมิน รายละเอียดการตรวจ การสรุปผลที่แยกตามประเภทผลิตภัณฑ์ หรือที่ตั้ง ซึ่งระบบฐานข้อมูลสามารถประมวลผลและสรุปเป็นไฟล์ Excel ที่สะดวกสำหรับหน่วยรับรองระบบงานที่จะนำไปใช้ต่อไป แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลของแฟ้มผู้ตรวจประเมิน อยู่ระหว่างการจัดทำ

๒.๒.๕ มาตรฐาน ISO/IEC 17065 ที่มีการประกาศใช้แทนมาตรฐาน ISO/IEC Guide 65 ที่ประชุมเสนอให้ BRC ที่เป็นเจ้าของมาตรฐาน (scheme owner) ทำการประเมินข้อกำหนดที่ใช้ในการรับรอง

มาตรฐาน BRC เทียบกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับ scheme ที่ระบุไว้ในมาตรฐาน ISO/IEC 17065 เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องตามข้อกำหนดของ ISO/IEC 17065

๒.๒.๖ ประเด็นที่หน่วยรับรองระบบงานพบปัญหา ได้แก่ ไม่มีข้อกำหนดที่ระบุจำนวนชั่วโมงต่อวันที่ชัดเจน เช่น ๘ ชั่วโมงต่อวัน โดยพบว่า มีการคำนวณวันตรวจประเมิน จำนวน ๑ Manday และดำเนินการตรวจ ๑๒ ชั่วโมงในวันตรวจประเมิน ทำให้การตรวจประเมินไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอเนื่องจากความเหนื่อยล้า ทาง BRC ได้ชี้แจงว่า ควรดำเนินการตรวจไม่เกิน ๘ ชั่วโมงต่อวัน แต่ไม่พบการระบุข้อความดังกล่าวในมาตรฐาน ทำให้ผู้ตรวจประเมินหน่วยรับรองระบบงานไม่สามารถยกประเด็นดังกล่าวเป็นข้อบกพร่องได้ นอกจากนี้ ทาง BRC ได้ยืนยันว่า บริษัทผู้ส่งออกต้องมีเงินประกันในวงเงินคิดเป็นมูลค่า ๕ ล้านปอนด์สเตอร์ลิงค์ มิใช่ ๕ ล้านในสกุลเงินอื่น

๒.๒.๗ การประชุมที่เกี่ยวข้องกับ BRC ในครั้งต่อไป มีดังนี้

๑) การประชุมหน่วยรับรองระบบงาน ประจำปี ๒๕๕๗ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ณ British Dental Association เมืองลอนดอน ประเทศอังกฤษ

๒) การสัมมนาของหน่วยรับรอง (CB conference) ระหว่างวันที่ ๑-๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ เมืองอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์

๓) การสัมมนาของหน่วยรับรอง (CB conference) ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ณ เมืองซานแอนโตนิโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา

๓. การรับรองระบบงานด้าน International Featured Standards (IFS)

๓.๑ ผู้ดำเนินการประชุมฯ และผู้เข้าร่วมประชุมฯ รวมจำนวน ทั้งหมด ๑๕ คน จาก ๑๐ ประเทศตามรายละเอียด ดังนี้

๓.๑.๑ ผู้ดำเนินการประชุมฯ จำนวน ๒ คน ได้แก่ Ms. Stefanie Lemaitre และ Dr. Helga Hippe จากหน่วยงาน IFS ประเทศเยอรมนี และมีเจ้าหน้าที่จาก IFS เข้าร่วมประชุม ๑ คน

๓.๑.๒ ผู้เข้าร่วมประชุมฯ จำนวน ๑๒ คน ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับรองระบบงานที่มีการให้การรับรองระบบงานขอบข่าย IFS แล้ว ซึ่งมาจากหน่วยรับรองระบบงาน ได้แก่ DAKKS ประเทศเยอรมนี NSC (ACFS) ประเทศไทย UKAS ประเทศอังกฤษ COFRAC ประเทศฝรั่งเศส ENAC ประเทศสเปน ANSI ประเทศสหรัฐอเมริกา PCA ประเทศโปแลนด์ DANAK ประเทศเดนมาร์ก ACCREDIA ประเทศอิตาลี และ EMA ประเทศเม็กซิโก DAKKS ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี NSC (ACFS) ประเทศไทย UKAS ประเทศอังกฤษ COFRAC ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส ENAC ประเทศราชอาณาจักรสเปน ANSI ประเทศ

สหรัฐอเมริกา PCA ประเทศสาธารณรัฐโปแลนด์ DANAK ประเทศราชอาณาจักรเดนมาร์ก ACCREDIA ประเทศสาธารณรัฐอิตาลี และ EMA ประเทศสหรัฐอเมริกา

๓.๒ เนื้อหาการประชุม มีรายละเอียด ดังนี้

๓.๒.๑ มาตรฐาน International Featured Standards (IFS) เป็นมาตรฐานเอกชนเกี่ยวกับอาหารที่จัดทำขึ้น โดยมีผู้ถือหุ้นเจ้าของบริษัทเป็นชาวเยอรมันและฝรั่งเศส และมีคณะกรรมการบริหารที่มีตัวแทนจากผู้ค้าปลีกในยุโรป ตัวแทนภาคอุตสาหกรรม/อาหาร และตัวแทนหน่วยรับรอง ปัจจุบันมีสำนักงานตั้งอยู่ในประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐอิตาลี ประเทศสาธารณรัฐโปแลนด์ ประเทศแคนาดา ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

มาตรฐานแบ่งออกเป็น ๖ เรื่อง ได้แก่ มาตรฐานด้านอาหาร (Food) ปัจจุบันใช้ ฉบับที่ ๖ มาตรฐานด้านการจ่ายและการขนส่งของการขายส่ง (Cash & Carry Wholesale) ปัจจุบันใช้ ฉบับที่ ๑ มาตรฐานด้านระบบการจัดการการส่งสินค้า (Logistics) ปัจจุบันใช้ ฉบับที่ ๒ มาตรฐานด้านตัวแทนการซื้อขายสินค้า (Broker) ปัจจุบันใช้ ฉบับที่ ๑ มาตรฐานด้าน HPC ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ดูแลเรื่องความปลอดภัยของสินค้าซึ่งไม่ใช่อาหาร ปัจจุบันใช้ ฉบับที่ ๑ มาตรฐานด้าน PACsecure เป็นมาตรฐานที่ควบคุมความปลอดภัยจากวัสดุที่นำมาใช้ในการบรรจุหีบห่อบนพื้นฐานของระบบ HACCP ปัจจุบันใช้ ฉบับที่ ๑ และในอนาคตคาดว่าจะมีมาตรฐานด้านการตรวจสอบคลังเก็บสินค้า (Store Inspection) ซึ่งจะออกประมาณเดือนมกราคม ๒๕๕๗

๓.๒.๒ การแบ่งเขตสำหรับแต่ละมาตรฐาน มีการกำหนดไว้ว่าเริ่มจากมาตรฐานด้าน Food มีกระบวนการผลิต หลังจากกระบวนการผลิตก็จะไปสู่มาตรฐานด้าน Cash & Carry Wholesale ทำการค้า เมื่อทำการค้าแล้วก็จะไปสู่มาตรฐานด้าน Logistics เพื่อดำเนินการจัดเก็บ การขนส่ง และการกระจายสินค้า ฝ่าไปยังตัวแทนการซื้อขายสินค้า ตามมาตรฐานด้าน Broker และก็ทำการค้าอีกครั้งย้อนกลับไปยังการผลิตอาหาร

๓.๒.๓ การรับรองตามมาตรฐาน IFS ในแต่ละด้านมีการรับรองเพิ่มมากขึ้นเรื่อยมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ จนถึงปี ๒๕๕๕ พบว่า ในปี ๒๕๕๕ มีผู้ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน IFS จำนวน ๑๓,๔๔๒ ราย แบ่งเป็นด้าน Food จำนวน ๑๑,๙๑๔ ราย ด้าน Logistics จำนวน ๘๑๔ ราย ด้าน Broker จำนวน ๔๐๕ ราย ด้าน Cash & Carry Wholesale จำนวน ๒๕๕ ราย และด้าน HPC จำนวน ๕๔ ราย

๓.๒.๔ หน่วยงาน IFS มีการดำเนินการในการจัดตั้ง Working Group สำหรับการพิจารณา มาตรฐานต่างๆ ซึ่งไปดำเนินการในประเทศต่างๆ เช่น ประเทศสเปน เป็นต้น และมีการขยายกิจกรรมดังกล่าว

ไปทางตอนกลางของยุโรปตะวันออก ประเทศในอเมริกาใต้ ได้แก่ ประเทศอาร์เจนตินา ชิลี โคลัมเบีย นอกจากนี้มีการดำเนินการร่วมกับหน่วยรับรองในการวางแผนเรื่องของการใช้ ผู้ตรวจประเมินร่วมกัน โดยสำหรับฐานข้อมูลในเรื่องดังกล่าวคาดว่าจะจัดทำเสร็จภายในปลายปี ๒๕๕๖ และจะมีการทำสัญญา (Sign Contact) กับ IFS เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนผู้ตรวจประเมินของหน่วยรับรอง

๓.๒.๕ ข้อมูลล่าสุดสำหรับมาตรฐานด้านต่างๆ มีดังนี้

๑) มาตรฐานด้าน Food ประกาศใช้เมื่อ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เกี่ยวกับกระบวนการผลิตอาหาร และหลังจากมีการใช้ ฉบับที่ ๖ มาเป็นระยะเวลา ๑ ปี มาตรฐานดังกล่าวมีการเพิ่มข้อกำหนดสำหรับการขึ้นทะเบียนผู้ตรวจประเมินของหน่วยรับรองตามขอบข่ายทางเทคนิค การบังคับให้มีเครื่องมือ/ตารางในการคำนวณระยะเวลาการตรวจประเมิน การกำหนดคุณสมบัติด้านประสิทธิภาพการตรวจและระดับการศึกษาของผู้ที่ทำหน้าที่ทบทวนรายงานการตรวจประเมิน (Report reviewer) การจัดทำ Integrity Program (IP) เพื่อทวนสอบประสิทธิภาพการดำเนินงานของ CB และผู้ตรวจประเมิน

ผลจากตรวจประเมิน ณ สำนักงานของหน่วยรับรอง มีผลสะท้อนกลับมาว่าบางส่วนก็ต้องการความชัดเจนมากขึ้น แต่บางส่วนก็คิดว่าการลงรายละเอียดมากเกินไป จากการดำเนินงานของคณะกรรมการทางเทคนิค (Technical Committee) ของ IFS ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ทาง IFS จึงมีการออกเอกสาร IFS Doctrine สำหรับการอธิบายข้อกำหนดเพิ่มเติม และ IAF Erratum สำหรับการแก้ไขข้อผิดพลาดในเอกสารมาตรฐานฉบับที่ ๖ โดยเอกสารที่ออกใหม่ทั้ง ๒ ฉบับถือว่าเป็นเอกสารข้อกำหนดที่หน่วยรับรองต้องปฏิบัติตาม โดยคาดว่าจะนำมารวมอยู่ในมาตรฐานด้าน Food ฉบับที่ ๖.๑ ในปลายปี ๒๕๕๖

๒) มาตรฐานด้าน logistics มาตรฐานด้านการขนส่ง ฉบับที่ ๒ ประกาศใช้เมื่อ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นมาตรฐานสำหรับการขนส่ง การจัดเก็บ และการกระจายผลิตภัณฑ์ มาตรฐานฉบับนี้กำลังอยู่ระหว่างกระบวนการเทียบเคียง GFSI Benchmarked standard และจะมีการปรับปรุงเพื่อออกเป็นฉบับที่ ๒.๑ ประมาณเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ๒๕๕๖

๓) มาตรฐานด้าน Broker ฉบับที่ ๑ ประกาศใช้เมื่อ ๒๕๕๓ สำหรับผู้ทำหน้าที่ค้าขายสินค้า นำเข้าผลิตภัณฑ์โดยไม่มีโอกาสที่จะสัมผัสกับผลิตภัณฑ์อาหาร มาตรฐานฉบับนี้ สอดคล้องกับมาตรฐานด้านอาหารฉบับที่ ๖ มีกระบวนการทบทวนครั้งแรกในปี ๒๕๕๖ และมีการประกาศใช้ ฉบับที่ ๒ เมื่อสัปดาห์ที่ ๒ ของกันยายน ๒๕๕๖ ในการประกาศรวมถึงเรื่องของรายการการสอบย้อนกลับ และแนวทางสำหรับด้าน IFS Broker ซึ่งจะมีการประกาศใช้ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ ดังนั้นการรับสมัครจะเริ่มดำเนินการในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ ซึ่งก่อนการรับสมัครต้องมีการดำเนินการ เช่น ผู้ตรวจประเมินต้องเข้าอบรม

มาตรฐาน IFS Broker ฉบับที่ ๒ จำนวน ๑ หลักสูตร ก่อนที่จะให้การรับรอง หน่วยรับรองระบบงาน ต้องได้รับมาตรฐาน IFS Broker ฉบับที่ ๒ ก่อน เป็นต้น

๔) ด้าน PACsecure มีการพัฒนาไปพร้อมกับมาตรฐานด้านบรรจุภัณฑ์ของแคนาดา (Packaging Association Canada: PAC) เพื่อใช้ในการตรวจโรงงานผลิตบรรจุภัณฑ์ ซึ่งมีการประกาศใช้เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๕

๕) ด้าน Cash & Carry Wholesale ฉบับที่ ๑ ประกาศใช้เมื่อ ๒๕๕๑ มีการทบทวนเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖ สำหรับฉบับที่ ๒ ซึ่งเป็นฉบับใหม่คาดว่าจะประกาศใช้ประมาณกลางปี ๒๕๕๗ และเริ่มเปิดการสมัครขอการรับรองได้ปลายปี ๒๕๕๗

๖) ด้าน HPC ฉบับที่ ๑ ประกาศใช้เมื่อ ๒๕๕๒ จะทำการทบทวนอีกครั้งในปี ๒๕๕๗ โดยให้ผู้เกี่ยวข้อง คือ Walgreens และ Unilever มาเป็นคณะกรรมการร่วมด้วย และมีแผนสำหรับฉบับที่ ใหม่ ประมาณปี 2558

๓.๒.๖ โครงสร้างทั่วไปของ Integrity Program (IP) มีการทำเป็น framework agreement กับผู้ตรวจประเมินและการรับรองโดยลงนามผ่านหน่วยรับรอง (CB) สำหรับรายละเอียดการตรวจมีทั้งการตรวจประเมิน ณ สำนักงาน (CB Office) และการตรวจ ณ พื้นที่ (on-site audit) นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาการลงโทษ (Sanction Committee) โดยการลงโทษจะมีการเตือนก่อน ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับของข้อบกพร่อง และจำนวนที่เจอภายใน ๓ ปี จึงมีโอกาสนำไปใช้ในการพักใช้หรือเพิกถอนการทำสัญญา (contract)

๓.๒.๗ การจัดการกับข้อร้องเรียน (Complaint Management) ข้อร้องเรียนที่ถูกส่งไปยังสำนักงาน IFS โดยตรง โดยส่วนใหญ่ที่พบสำหรับข้อร้องเรียนด้านการจัดการ (Administrative Complaints) ได้แก่ เรื่องของการจัดการที่ก่อให้เกิดความผิดพลาดหรือความล่าช้าในการบันทึกฐานข้อมูลของรายงานฐานข้อมูลใบรับรอง ข้อมูลผิดพลาดในฐานข้อมูล ส่วนใหญ่ที่พบสำหรับข้อร้องเรียนด้านคุณภาพ (Qualitative complaints) ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างผลการตรวจของภาคส่วนที่ ๒ (๒ party) เทียบกับผลการตรวจของ IFS การจัดการในด้านการเรียกคืนสินค้า เพิกถอน การรับข้อร้องเรียนโดยผู้ค้าปลีก

ผลของข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๕๖ พบข้อร้องเรียน แบ่งเป็นข้อร้องเรียนด้านคุณภาพ ๓๘ ข้อ และข้อร้องเรียนด้านการจัดการ จำนวน ๕๕ ข้อ

๓.๒.๘ สิ่งที่พบในการตรวจประเมิน ณ สำนักงาน (Office audit) ได้แก่

๑) ความผิดพลาดของการทบทวนรายงานการตรวจ เช่น ไม่มีหลักฐานการทบทวนความแตกต่างกันระหว่างรายงานการตรวจที่อยู่ในแฟ้มลูกค้า กับรายงานที่อยู่ในฐานข้อมูล

๒) ผู้ตรวจประเมินไม่ได้มีการอบรมประจำปี จำนวน 2 วันตามที่ IFS กำหนด ซึ่งต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรฐาน IFS ความปลอดภัยอาหาร ข้อกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓) ผู้ตรวจประเมินไม่ได้โดนสังเกตการณ์ตรวจภายใน 2 ปี ในการ witness audit

๔) รายงานการตรวจประเมินไม่ถูกบันทึกลงไปในฐานะข้อมูลของ IFS

๕) กรณีเจอพักใช้ในการตรวจประเมินใหม่ (renewal) ไม่มีการให้เหตุผลการพักใช้ และรายละเอียดการพิจารณากรณีดังกล่าวที่เป็นภาษาอังกฤษ

๖) การคำนวณเวลาการตรวจไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของ IFS

๗) ไม่มีระบบการระวังในส่วนของผู้ตรวจประเมินที่ตรวจประเมินบริษัทฯ เดียวกัน ต่อเนื่องกัน ๓ ครั้ง

๘) ผู้ตรวจประเมิน ตรวจออกนอกขอบข่าย (scope)

๙) ในโปรแกรมการตรวจประเมินมีผู้ตรวจประเมินที่ไม่ได้รับอนุญาตจาก IFS ซึ่งเป็นผู้ตรวจประเมินสำหรับขอบข่ายอื่น

๑๐) รายงานการตรวจส่งเข้าฐานข้อมูลช้า (มากกว่า 8 สัปดาห์)

๑๑) ผู้ตรวจประเมินต่างชาติ ไม่มีการแปลเป็นภาษาที่ยอมรับตามข้อกำหนดของ IFS (ภาษาฝรั่งเศสกับอังกฤษ)

๓.๒.๙ สิ่งที่พบในการตรวจประเมิน ณ พื้นที่ (Integrity Program on-site audits -IFS Food) ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ มีการตรวจ on-site ทั้งหมด ๑๔๐ ครั้ง โดยตรวจในประเทศเยอรมนี ฝรั่งเศสอิตาลี ออสเตรีย สเปน เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ จีน โปแลนด์ อังกฤษ กรีซ จำนวน ๗๒, ๑๗, ๑๕, ๑๑, ๘, ๖, ๕, ๔, ๓, ๒, ๑ และ ๑ ครั้ง ตามลำดับ (โดยจะมีการตรวจ on-site เพิ่มเติมในเดือนกันยายน ๒๕๕๖ จำนวน ๕ ครั้ง และในเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๒ ครั้ง) ผลการตรวจพบ ข้อบกพร่องร้ายแรง (Major non-conformity / Knock Out non-conformity: KO) จำนวน ๗ แห่ง ซึ่งในปี ๒๕๕๓, ๒๕๕๔, ๒๕๕๕ และ ๒๕๕๖ พบข้อบกพร่องร้ายแรง คิดเป็น ๗๕%, ๑๙%, ๓๐% และ ๒๒% ตามลำดับ และจากข้อมูลในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ สาเหตุมาจากเรื่องของคุณภาพการตรวจ จำนวน ๒๔ กรณี การตรวจออกนอกขอบข่าย จำนวน ๑๖ กรณี ระยะเวลาการตรวจสั้นมากเกินไป จำนวน ๙ กรณี

๓.๒.๑๐ ทาง IFS ได้จัดทำระบบฐานข้อมูล โดยแจ้งในหน่วยรับรองทราบในงานประชุม หน่วยรับรองในปลายเดือนกันยายน ๒๕๕๖ ในขณะที่ผลการตรวจประเมินหน่วยรับรองตามแผน IP ภายได้ข้อตกลงระหว่างหน่วยรับรอง และ IFS (Framework agreement) ที่ระบุไว้ในภาคผนวก โดยมีการเลือก

หน่วยรับรอง และผู้ตรวจประเมิน สำหรับการตรวจประเมิน ตามความเสี่ยงโดยพิจารณาจากข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียนจากผู้ประกอบการ คุณภาพรายงานตรวจประเมิน ในช่วงปี ๒๕๕๕ มีการตรวจประเมินไปแล้ว ๕๒ หน่วยรับรอง ในขณะที่ปี ๒๕๕๖ ช่วงเดือนมกราคม ถึงสิงหาคม มีการตรวจประเมินไปแล้ว ๑๐ หน่วยรับรอง (เยอรมัน ๔ แห่ง ฝรั่งเศส ๓ แห่ง อิตาลี ๒ แห่ง และสเปน ๑ แห่ง) ซึ่งพบการฝ่าฝืนข้อกำหนด และส่งให้คณะกรรมการลงโทษ (Sanction Committee) พิจารณา ที่ผ่านมา คณะกรรมการลงโทษ มีการพิจารณาแล้ว ๖๖ กรณี โดยตัดสินใจแล้ว ๖๕ กรณี และมีการพักใช้หน่วยรับรอง จำนวน ๒ แห่ง

๓.๒.๑๑ การแจ้งข้อมูลที่ได้จากการตรวจประเมินให้กับ AB ทราบนั้น เป็นการดำเนินการตามที่ระบุไว้ใน Annex ๔ ของ Framework Agreement ซึ่งจะมีการออกฉบับใหม่ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ โดย IFS ยินดีที่จะให้ AB เข้าร่วมไปกับการตรวจของ IFS ด้วย

๓.๒.๑๒ นอกจากนี้ ทาง IFS กำลังอยู่ระหว่างการปรับปรุงเอกสารมาตรฐานให้สอดคล้องตามมาตรฐาน ISO/IEC 17065 ในฐานะเจ้าของมาตรฐาน

๓.๒.๑๓ การประชุมหน่วยรับรองระบบงาน ประจำปี ๒๕๕๗ ที่เกี่ยวกับมาตรฐาน IFS จัดในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ณ British Dental Association เมืองลอนดอน ประเทศอังกฤษ

สรุป การประชุมฯ ดังกล่าว ทำให้เกิดผล ดังนี้

๑. เกิดการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยรับรองระบบงาน ทั้งในส่วนของการรับรองระบบงาน ด้าน GLOBALG.A.P. ที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) เปิดให้บริการแล้ว และมาตรฐานอื่นๆ ได้แก่ BRC, IFS ที่อาจเปิดให้บริการเพิ่มเติมในอนาคต ซึ่งหากกรณีเกิดข้อสงสัยสามารถประสานกับหน่วยรับรองระบบงานที่เข้าร่วมประชุมได้ รวมทั้งการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในอนาคตต่อไป

๒. ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมฯ เกิดความเข้าใจในการรับรองระบบงานด้าน GLOBALG.A.P., BRC และ IFS มากยิ่งขึ้น รวมทั้งรายละเอียดในตัวมาตรฐานดังกล่าวที่เป็นข้อสงสัยที่พบระหว่างการตรวจประเมินด้วย และสามารถนำสิ่งที่พิจารณาร่วมกันในที่ประชุมมาประยุกต์ใช้ในการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรองระบบงานแก่หน่วยรับรองตามขอบข่ายดังกล่าว ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

๓. การประชุมหน่วยรับรองระบบงานประจำปี ๒๕๕๖ ด้าน GLOBALG.A.P., BRC และ IFS มีแผนการประชุมต่อเนื่องทุกปี ดังนั้น มกอช. ในฐานะหน่วยรับรองระบบงานด้านสินค้าเกษตรและอาหารของประเทศไทย ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามรับทราบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเอกสารมาตรฐาน แนวโน้มการส่งออกสินค้าเกษตรตามมาตรฐานประเทศผู้นำเข้า และ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่การรับรองระบบงานขอขยายความปลอดภัยอาหารและการรับรอง
ผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย
